

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1915.

Andra kammaren.

Nr 18.

Fredagen den 12 februari.

Kl. 3,30 e. m.

§ 1.

Justerades protokollen för den 5 och 6 innevarande februari.

§ 2.

Föredrogos var för sig Kungl. Maj:ts å kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid:

till bevillningsutskottet propositionen nr 23, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 35 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin m. m.; och

till lagutskottet propositionen nr 25, med förslag till lag om anstånd med erläggande av vissa patentavgifter.

Vid föredragning härpå av propositionen nr 19, angående av- *Vid remiss av*
sättande till nationalpark av ett område norr om Torne träsk i Norr- *propositionen*
bottens län, begärdes ordet av *nr 19.*

Herr Stenudd, som yttrade: Herr talman, mina herrar! Jag kan icke underlåta att, vid denna propositions remitterande till vederbörligt utskott, till den kraft och verkan det hava kan, med några få ord giva uttryck åt min ståndpunkt i denna sak.

Idén med nationalparker måste anses vara god; men det är så med denna goda idé som med så många andra goda idéer, att den icke får missbrukas, ty så fort man kommer därhän, har avsikten med idén förfelats.

Vi hava inom Norrbottens län, såsom också i propositionen uppgivits, icke mindre än fem nationalparker. Redan detta torde tyda på att man kanske har börjat att med väl lättvindig hand handskas med idén om nationalparker. Det är nämligen så, att om dessa områden börja att alltför mycket inskränka på invånarnas rörelsefrihet, komma dessa icke att i så hög grad respektera gränserna för nationalparkerna.

Man kunde visserligen säga, att i Norrbotten har man ju »gott om mil», så att det icke skadar, om man tager en öde fjällbygd, där ingen människa är bofast, och gör den till national-

Vid remiss av
propositionen
nr 19.
(Forts.)

park. Men nu är det så, att inom denna fjällbygd finnes ett folk, för vilket existens denna öde fjällbygd är lika viktig och nödvändig som de fruktbara slätterna i södra och mellersta Sverige är för jordbrukarna där. Inskränkningarna på dessa områden komma att inverka lika skadligt för detta folks existens som motsvarande inskränkningar här nere för jordbrukarna. Jag föreställer mig, att kammaren redan förstått, vad det är för folk, jag syftar på. Det är nämligen våra nomadlappar.

Vid hastigt påseende av propositionen med därvid fogade kartor har jag visserligen icke kunnat göra mig en föreställning om, vilken inverkan denna nationalpark, om den eventuellt godkännes, kommer att utöva på lapparnas näringsfriheter där uppe, men i vissa avseenden är jag redan övertygad om, att lapparnas rörelsefrihet och deras näring i hög grad inskränkes, om denna proposition utan vidare av riksdagen skulle bifallas.

De bestämmelser, som åtfölja ett visst områdes avsättande till nationalpark, medföra så stora inskränkningar i lapparnas rörelsefrihet där uppe, att de inverka mycket skadligt på deras existens och ekonomi. Jag ber endast att få nämna ett enda område, som enligt propositionen skall ingå i nationalparken, nämligen Laimolathi. Detta är säte för en stor mängd lappars sommarviste, och det förstår envar, att när en eller flera lappbyar måste bosätta sig där för hela sommaren, kunna lapparna icke respektera bestämmelserna för nationalparken utan komma att överträda dem, och därigenom komma de också att hemfalla under de straffbestämmelser, som äro förbundna med missbruk av nationalparken. De behöva ju en massa förnödenheter för sin existens. Jag ber blott att få nämna, hurusom de behöva fälla skog ävensom idka fiske i närheten av sin sommarvistelse. Nu har en del av detta område vid Laimolathi blivit föreslagen till nationalpark, vilket dock skulle i mycket hög grad inskränka villkoren för detta stackars nomadfolks existensmöjligheter där uppe.

Som jag sade, är jag icke beredd att i alla avseenden visa, vilka menliga följder antagandet av denna proposition skall medföra för nomadlapparna. En sak har emellertid förvånat mig, och det är, att den kungl. propositionen icke är åtföljd av yttranden från lokalmyndigheter, varken från Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet eller från myndigheterna i den kommun, inom vilken nationalparken skulle förläggas och framför allt att, vad jag ansett vara synnerligen viktigt, lapparnes eget omdöme icke inhämtats, innan denna proposition framlagts. Jag anser således, att propositionen vilar på så lösa grunder och skulle medföra så viktiga konsekvenser för nomadlapparna däruppe, att jag för min del föreställer mig, att andra kammaren icke bör vara beredd att på den utredning, som förebragts, gå med på Kungl. Maj:ts förslag.

Herr talman, jag har med dessa ord velat till vederbörande utskott rikta en uppmaning, att det försöker göra klart för sig, att, om detta fjällområde tages till nationalpark, detta i verklig-

heten kommer att medföra viktiga konsekvenser för våra nomad- lappar, och att utskottet vid intagande av ståndpunkt i ämnet tager hänsyn härtill.

Vid remiss av
propositionen
nr 19.
(Forts.)

Vidare anfördes ej. Kammaren beslöt att överlämna ifrågavarande proposition jämte det i anledning av densamma nu avgivna yttrandet till jordbruksutskottet.

Härpå remitterades

till jordbruksutskottet propositionerna:

nr 20, angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord; och

nr 21, angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor; samt

till bankoutskottet propositionen nr 22, angående pension åt förra extra kronojägaren Per Johan Boström.

§ 3.

Vidare föredrogs herr *Thores* vid nästföregående sammanträde gjorda, men då bordlagda anhållan att till herr statsrådet och chefen för sjöförsvarsdepartementet få framställa spörsmål angående åtgärder för att till skydd för sjöfarten och fisket oskadliggöra i svenska farvatten uppträdande minor; och blev berörda anhållan av kammaren bifallen.

§ 4.

Härefter föredrogs, men bordlades åter statsutskottets utlåtan- den nr 1, 3 och 10 samt bevillningsutskottets betänkanden nr 2 och 3.

§ 5.

Ordet lämnades nu på begäran till

Interpellation.

Herr *Palmstierna*, som yttrade: Herr talman! Utan tvivel torde efter krigets slut utomordentliga möjligheter kunna yppa sig för svensk företagsamhet i vårt östra grannland och en vidgad marknad för våra alster beredas därstädes. Det är fördenskull av vikt, att vi äro väl förberedda att utnyttja de tillfällen, som då erbjuda sig. Uti ett par inom riksdagens båda kamrar väckta motioner har erinran härom redan framställts. Nu har riksdagen emellertid i ett avseende gjort en framställning till Kungl. Maj:t, som är ägnad att understödja strävanden i denna riktning. Den 28 maj 1912 avlät riksdagen nämligen med anledning av en av mig väckt motion en skrivelse, vari hemställdes, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning, huruvida tillstånd till kreditupplag må kunna medgivas i sådan form, att detsamma kommer den industri till godo, som förädlar tullpliktig vara även för export, ävensom för riksdagen framlägga det förslag, vartill en sådan utredning må föranleda.

Interpellation.

(Forts.)

Ännu har riksdagen likväl icke erfarit, att Kungl. Maj:t vidtagit någon åtgärd för tillmötesgående av dess hemställan. Då ärendet nu fått ökad betydelse och ett påskyndande av dess avgörande är synnerligen önskligt, hemställer jag emellertid att till herr statsrådet och chefen för finansdepartementet få framställa följande spörsmål:

Vilken åtgärd har vidtagits i anledning av riksdagens skrivelse den 28 maj 1912 angående upprättande av kreditupplag för industri, som förädlar tullpliktig vara för export, samt när kan riksdagen av Kungl. Maj:t förvänta framställning i detta ärende?

Herr Palmstiernas ifrågavarande framställning blev på begäran bordlagd.

§ 6.

Herr *Hage* avlämnade en av honom *m. fl.* undertecknad motion i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 18, med förslag till lag om äktenskaps ingående och upplösning m. m.

Denna motion, som erhöll ordningsnumret 187, bordlades.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes bevillningsutskottets betänkande, nr 4, i anledning av väckt motion om vissa ändringar i gällande bestämmelser om skyldighet att lämna uppgifter till ledning vid taxering.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

§ 9.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Adelswärd</i>	under 7 dagar fr. o. m. den 13 febr.,	
» <i>Ericsson</i> i Vallsta	» 6 » » » 13 »	
» <i>Kristensson</i>	» 5 » » » 13 »	
» <i>Johansson</i> i Kullersta	» 2 » » » 15 »	
» <i>Törnkvist</i>	» 10 » » » 13 »	
» <i>Kahlström</i>	» 8 » » » 13 »	
» <i>Larsson</i> i Kroken	» 4 » » » 13 »	
» <i>Johanson</i> i Gäre	» 3 » » » 15 »	
» <i>Widlund</i>	» 4 » » » 13 »	och
» <i>Sundström</i>	» 8 » » » 15 »	.

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 3,51 e. m.

In fidem
Per Cronvall.